

Implementace perzistentních identifikátorů pro autory - Národní konsorcium pro ORCID

Schůzka koordinační skupiny k tématům Open Science, 16. 9. 2020

eva.hnatkova@techlib.cz

Implementace perzistentních identifikátorů

Cíle

- Implementace evropských standardů (interoperabilita)
- Snížení administrativní náročnosti výzkumných pracovníků

Implementace ORCID

Akční plán pro implementaci Národní strategie otevřeného přístupu České republiky k vědeckým informacím na léta 2017–2020

Opatření 7: Zavést jedinečné identifikátory jako povinnou součást IS VaVal

- Termín: 2020
- Zodpovídá: RVVI, MŠMT a NTK

Koncepce IS VaVal na období let 2021 až 2025

- Schválena usnesením vlády ČR č. 760 ze dne 20. července 2020

Opatření Koncepce IS VaVal na období 2016-2020

Opatření č. 2 „**Zavedení mezinárodně používaného identifikátoru výzkumných pracovníků** (jednotná identifikace tvůrců výsledků a řešitelů výzkumných aktivit) prostřednictvím mezinárodně využívaných identifikátorů - ORCID, ResearcherID, Scopus ID“ **bylo splněno.**

Od 15. ledna 2018 byly v IS VaVal zavedeny mezinárodní vědecké identifikátory jako **nepovinné údaje** (ORCID, Researcher ID a Scopus ID). Ve veřejné databázi IS VaVal jsou uvedené identifikátory uváděny formou aktivního linku na záznam o vědci a jeho akademické činnosti v příslušné databázi.

Koncepce IS VaVal na období let 2021 až 2025

4.2 Oblast veřejného rozhraní (veřejná databáze IS VaVal)

Opatření 2.11 Vytvořit databázi vědeckých pracovníků

Vytvoření a editace profilu vědce v databázi vědeckých pracovníků bude možná na základě registrace do systému. Bude vytvořeno jednoduché administrační rozhraní (pro existující uživatele VaVER a RoP bude správa profilu vědce integrována přímo do těchto rozhraní), kde zaregistrovaná osoba - vědec vyplní údaje identifikující tuto osobu (jméno, příjmení, tituly atd.), vědecký obor, domácí instituci/institute, **vědecké identifikátory** – v případě identifikátoru vedick dojde k automatickému propojení údajů z IS VaVal (CEP a RIV) přímo do profilu vědce. Možnost skrytí vybraných údajů volbou „nezveřejňovat“.

Gesce: ÚV ČR - RVV, OIS

Opatření má stanovenou prioritu P2 a předpokládaný termín plnění je 2 roky od začátku platnosti Koncepce.

Jedinečné identifikátory pro autory

- **ORCID** - poskytuje nezávislá nezisková organizace podporovaná globální komunitou **členských organizací**, zahrnující univerzity, výzkumné organizace, vydavatele, poskytovatele financování, profesní sdružení a další.
- **Researcher ID (WoS)** - vlastní Clarivate Analytics - (for profit). Možnost spárování s ORCID
- **Scopus Author ID** - vlastní společnost Elsevier (for profit). Identifikátor nezakládá sám autor, ale zdrojová databáze Scopus (nevýhoda potencionálně špatného přiřazení). Možnost spárování s ORCID.

ORCID iD - jako globální jedinečný identifikátor

Používání ORCID podporují:

- vydavatelé (např. **Elsevier**, **Springer** a další)
- poskytovatelé finanční podpory - Evropská komise v programu **H2020, cOAlition S**
- EC Open Science Policy Platform
- správci databází (WoS, Scopus, Crossref, DataCite, ISNI,).
- Evropský cloud pro otevřená data (**EOSC**) bude požadovat

V řadě zemí je doporučeno užívání ORCID

Na národní úrovni

- Velká Británie
 - Finsko
 - Švédsko
 - Austrálie
 - Polsko – identifikátor pro autory je povinný dle zákona (ukotveno v legislativě od 2018)
- Polsko:** "Povinné informace v systému POL-on zahrnují elektronickou identifikaci výzkumných pracovníků podle mezinárodních standardů"

na úrovni univerzit

- Dánsko - národní konsorcium od 2015 - 11 členů

poskytovatelé finanční podpory

- Portugalsko - celonárodní poskytovatel finanční podpory vyžaduje ORCID
- Španělsko
- Rakousko

V současnosti má členství ORCID

- Celkem **23** konsorcií ([Consortia Members](#))
- Celkem **1156** organizací ([Member Organizations](#))

Členské organizace ORCID v ČR

1. [VUT Brno](#)
2. [ČVUT](#)
3. [MENDELU](#) - Premium
4. [UTB ve Zlíně](#)
5. [VŠE](#)
6. [VŠB Ostrava](#)

15 z 23 konsorcií
je v Evropě

Národní konsorcium pro ORCID

V rámci NCIP VaVal

NTK - zajištění centrální podpory pro ORCID

- administrativní podporu konsorcia
- koordinace a podpora členů konsorcia
- sběr poplatků a centrální převod
- vývoj společných zdrojů, komunikačních materiálů a školení
- poskytnutí specializovaného personálu odpovědného za ORCID a technické podpory (každých 20 členů konsorcia – povinný úvazek 1.0)
- uchování a správa záznamů

Jednání se zástupci ORCID

S kým jsme jednali

- Gabriela Mejias (Europe, Middle East & Africa Engagement Manager)

Členství:

- individuální (basic/premium)
- konsorcium (premium)

Konsorcia jsou skupiny **5 a více** institucí, **přijímající koordinovaný přístup k implementaci ORCID**

Zjišťování finančních nákladů

Členství	Organizace	Roční poplatky
Basic	Implementace ORCID do jednoho systému	Standard: US \$5,150 US \$4,125 (20% sleva)
Premium	- Integrace ORCID iDs do více systému - Synchronizace dat mezi daty ORCID a vlastními systémy	Malé organizace (< US \$200 milionů ročních příjmů): US \$10,300
Premium Consortium	Skupina organizací se zájmem o koordinovaný přístup k implementaci ORCID	5 - 9 členů: US \$6,000 za člena 10 - 19 členů: US \$5,000 za člena 20 - 34 členů: US \$4,000 za člena 35 - 60 členů: US \$3,500 za člena 61+ členů: US \$3,000 za člena

Výhody pro členské instituce

- přístup k členskému API - snazší registrace a výměna informací se záznamy ORCID
- členské API lze použít k vyžádání přístupu (od držitele záznamu) k datům záznamu z důvěryhodné strany
- instituce má oprávnění vkládat informace do profilu ORCID iD jednotlivých vědců po odsouhlasení - automatický update publikací
- možnost autentifikace instituce do afiliace autora
- možnost nominace do ORCID Board

Výhody pro členské instituce

ORCID nabízí dvě API

- **Členské API** (pro členy) umožňuje zápis a čtení informací s omezeným přístupem
- **Veřejné API** umožňuje čtení veřejných přístupových informací a je k dispozici komukoli pro nás

Výhody pro členské instituce

Členové dále dostávají

- individuální podporu při implementaci
- integrované testování přijatelnosti aplikací
- odznaky (badges), které potvrzují, že implementace splňuje osvědčené postupy
- měsíční zpravodaj
- pozvánky na veřejné akce a akce pouze pro členy pořádané ORCID

Výhody pro členské instituce

Možnost implementace

- ID Management systém - např. když má autor propojený svůj ORCID iD s IDM, do druhého dne se ORCID přenesse do všech jeho záznamů v OBD. Přes OBD se pak ORCID autorů dostane do RIV (např. VŠB-TUO)
- do akreditačního systému (správa akreditace)
- Vydavatelství

Výhody pro autory (výzkumníky)

- Jedinečný globální identifikátor, který dnes vyžadují mnozí poskytovatelé dotací, vydavatelé atd.
- možnost spárování s Research ID a Scopus ID
- automatické generování vědeckých aktivit - publikací do ORCID iD profilu (po odsouhlasení instituci)
- při schválení přístupu instituci, možnost snížení administrativy, možnost propojení s OBD
- podporuje automatické propojení všech vědeckých aktivit

Výhody z národního pohledu

- Implementace evropských standardů do národního prostředí
- Snížení administrativní zátěže pokud se propojí záznamy z ORCID do systému vykazování výsledků výzkumu
- Možnost koordinovaného přístupu pro instituce
- Zamezení duplicit pro Národní repozitář
- Možnost Integrace ORCID iD do různých systémů (např. IS VaVal)
- Instituce mohou sdílet informace a strategie o technických aspektech práce s rozhraními ORCID API, strategiích pro úpravu interních systémů pro zachycení a uložení ORCID iD a interakcích s jinými identifikátory.
- Mezinárodní spolupráce

Bariéry/ možnost řešení

- Finanční
 - Technické řešení
 - Časová prodleva záznamů
 - ?
-
- Finanční příspěvek MŠMT na členské poplatky

Děkuji za pozornost

Otázky? Diskuze

eva.hnatkova@techlib.cz